

CONSULTATIEREACTIE

Reactie van de Nederlandse Vereniging van Banken op de consultatie Wet werkelijk rendement box 3.

Datum: 19 oktober 2023

Inleiding

De NVB heeft met belangstelling kennis genomen van de consultatie Wet werkelijk rendement box 3. Wij lichten hierna als eerste toe de specifieke zaken die bij onze leden opkomen bij het kennismaken van de voorstellen. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar de consequenties voor de door onze leden extra aan te leveren gegevens ten behoeve van de circa 9 miljoen vooraf ingevulde aangiften. De te maken significantie kosten om deze voorstellen te realiseren zien wij als een bijdrage aan de maatschappelijke rol die onze leden vervullen. Vervolgens geven we onze mening op een aantal van de specifiek in de consultatie gestelde vragen.

Als afzonderlijk punt willen wij onder de aandacht brengen dat een volgend kabinet tevens een grote vereenvoudiging van het fiscale regime voor de eigen woning moet realiseren. In de dagelijkse praktijk is dat regime alleen nog goed toepasbaar voor starters, maar er zijn inmiddels teveel situaties die alleen nog door specialisten kunnen worden opgelost. Bezien vanuit de uitvoerbaarheid van de regeling en de begrijpelijkheid voor de burger is een vereenvoudiging van het regime voor de eigen woning hoogst noodzakelijk.

De kernpunten van de NVB bij de wet werkelijk rendement box 3

1. Wij gaan ervan uit dat er geen verandering komt in de formele relatie tussen bank, klant en belastingdienst. Dat wil zeggen dat de burger verantwoordelijkheid is voor de eigen belastingaangifte en de belastingdienst die aangifte controleert. Van ketenpartners wordt gevraagd wordt om eenduidige gegevens aan te leveren aan de belastingdienst opdat die de VIA kan invullen en de klant/belastingplichtige op basis van diezelfde gegevens de VIA kan controleren. De bank geeft geen fiscale kwalificatie aan die data en past ook geen fiscaal relevante rekenkundige bewerkingen toe; dat doen de belastingplichtige en de belastingdienst. Het betekent ook dat de fiscale regels voor de burger begrijpelijk moeten zijn.

2. Wij gaan ervan uit dat de concrete invulling van de aan te leveren gegevens voor de VIA vastgelegd zal worden in een Gegevensleveringsovereenkomst (GLO). De aanlevering van gegevens onder de GLO zal een wettelijke basis moeten hebben en moeten voldoen aan het beginsel van de proportionaliteit.

Bij de concrete invulling van de GLO zal het uitgangspunt moeten zijn dat de gegevensleverancier concrete en eenduidige financiële gegevens aanlevert die beschikbaar zijn in de administratie. De geautomatiseerde systemen van onze leden zijn er niet op ingericht om tevens fiscale kwalificaties aan die data toe te kennen. Een voorbeeld: in de voorstellen is het van belang om vast te stellen welke fiscale kwalificatie een schuld van een klant heeft: is de schuld aangegaan ter financiering van een eigen woning (Box 1 of Box 3), of van een vakantiewoning (Box 3 forfait zonder aftrek van rente), of van een verhuurde woning (Box 3 wel aftrek van rente), een effectenportefeuille (Box 3 wel aftrek van rente), of een boot (consumptief krediet), of voor een herfinanciering van een andere schuld c.q. is het geld gebruikt voor meer dan één van deze toepassingen. Wat wel kan worden aangeleverd zijn

concrete financiële data zoals: is er een hypothecaire zekerheid, valuta, de datum van afsluiten, rentebetalingen, aflossingen. De aanlevering van deze gegevens op basis van de GLO zal een wettelijk verankerd moeten zijn opdat er geen strijd is met de Algemene verordening gegevensbescherming.

3. Bij de omschrijving van de eerste woning sparen en beleggen kan verduidelijkt worden wanneer een woning die bewoont wordt door een studerend kind kan kwalificeren als eerste woning sparen en beleggen. Daarnaast kan bij de omschrijving van de woning in aanbouw worden toegevoegd dat het moet gaan om een woning in aanbouw die niet kan worden aangemerkt als eigen woning in Box 1.

4. Verduidelijkt kan worden hoe de samenloop is van het regime eerste woning sparen en beleggen met het regime voor de eigen woning onder de fictiebepalingen van artikel 3.111 lid 2, 3 en 4. Zo kan een niet verhuurde eigen woning verhuizen van box 1 naar box 3 na afloop van de tweejaarsperiode van artikel 3.111 lid 4.

5. De verwijzingen in de artikelen 5.3 en 5.10 naar artikel 3.25 verklaren goed koopmansgebruik van toepassing bij de bepaling van het resultaat uit bezittingen. Wij vragen ons af of de keuze voor toepassing van het leerstuk goed koopmansgebruik ten goede komt aan de eenvoud van het nieuwe stelsel. Veel particulieren zijn niet bekend met dit concept en zullen kosten moeten maken om advies in te winnen. Het kan ook leiden tot veel procedures over de toerekening van baten en lasten aan de verschillende jaren. De NVB vraagt zich af of de voorgestelde wetgeving niet aan eenvoud zou winnen indien als hoofdregel het kasstelsel wordt voorgeschreven. Dat kan worden aangevuld met specifieke regelingen die eenvoudig toepasbaar zijn zoals een wettelijke regeling voor (i) de aftrek van dotaties aan de voorziening groot onderhoud bij vastgoed en (ii) een toerekeningsregel voor vooruitontvangen baten en vooruitbetaalde lasten.

6. Bezien vanuit het perspectief van de VIA hebben wij grote twijfels of bij een vermogensaanwasbelasting voor beleggingen in effecten, de toepassing van goed koopmansgebruik uitvoerbaar is. De rechtspraak van de Hoge Raad heeft een nadere invulling gegeven aan de toepassing van goed koopmansgebruik bij de verkrijging door ondernemers van specifieke inkomensbestanddelen zoals de uitkering van meegekocht dividend, de verkrijging en verkoop van claimrechten, de verkrijging van bonusaandelen uit de winstreserve of uit de agioreserve en de terugbetaling van kapitaal. Deze rechtspraak is niet te operationaliseren in een IT-infrastructuur voor de aanlevering van gegevens voor de VIA. Wij menen dat in de renseignering voor de vermogensaanwasbelasting de waarde in het economische verkeer van de verkregen effecten het uitgangspunt moet zijn. Dat uitgangspunt wordt dan gecombineerd met het concept van de onttrekking bij de omzetting van de betreffende beleggingen in geld.

7. Het voorgestelde artikel 5.37 lijkt te impliceren dat bij verkoop van een aandeel dat is opgenomen in een aangewezen prijscourant het bedrag van de onttrekking gelijk is aan de slotnotering die is vermeld in die prijscourant voor de betreffende beursdag. Aansluiting bij het werkelijk gerealiseerde/betaalde bedrag geeft een betere weergave van het werkelijk rendement; mede omdat bepaalde effecten op meerdere beurzen worden verhandeld en de financiële toezichtwetgeving voorschrijft dat financiële intermediairs streven naar *best execution*. Bij de vermogensvergelijking zou voor de bepaling van de onttrekking c.q. storting artikel 5.37 buiten toepassing moeten blijven. Relevant is de daadwerkelijk gerealiseerde opbrengst na aftrek van transactiekosten. Overigens is denkbaar dat artikel 5.37 voorschrijft dat voor de waardering van op een beurs verhandelde effecten per jaareinde, de slotkoers wordt gehanteerd zoals die op een gereguleerde beurs tot stand is gekomen.

8. Gedacht kan worden aan toevoeging van een delegatiebepaling die de minister machtigt om voor de waardering per jaareinde een waardering voor te schrijven voor specifieke financiële instrumenten in bijzondere gevallen. Voorbeelden zijn faillissement of uitstel van betaling, potentiële claims uit hoofde van class actions of de toepassing van sanctiewetgeving op specifieke beursgenoteerde bedrijven.

9. Bij het beleggen in effecten kunnen verschillende soorten kosten opkomen.¹ Sommige van die kosten zullen verwerkt worden in de waarde van de beleggingsportefeuille en zo tot uitdrukking komen in de vermogensaanwas. Andere kosten zullen voldaan worden vanuit de geldrekening van de klant. De vraag komt op of er een uitputtende lijst gaat komen van kosten die wel c.q. niet aftrekbaar zijn. Deze kosten worden thans niet meegenomen in de renseignering ten behoeve van de VIA.

10. Ter zake van de aftrek van kosten zou verduidelijkt kunnen worden dat kosten met betrekking tot het terugvragen van een teveel aan ingehouden buitenlandse bronbelasting aftrekbaar zijn bij de bepaling van het resultaat uit bezittingen. Zo wordt er op een dividend van CHF 100 van een Zwitsers beursgenoteerd bedrijf, CHF 35 aan Zwitserse bronbelasting ingehouden. Een Nederlandse belegger heeft een recht op teruggaaf van CHF 20 Zwitserse bronbelasting. Per saldo wordt er dan 15% Zwitserse dividendbelasting betaald over het dividend van CHF 100 en die 15% is verrekenbaar met de Nederlandse inkomstenbelasting. Indien de belastingplichtige kosten maakt ter zake van deze teruggaaf van Zwitserse dividendbelasting, zouden die kosten aftrekbaar moeten zijn bij de bepaling van het resultaat uit bezittingen.

11. Voor deposito's is er – afgezien van de genoten rente - in de vermogensaanwasbelasting geen relevante vermogensaanwas. Voor de renseignering van gegevens met betrekking tot deposito's ten behoeve van de VIA komt dan de vraag op of de renseignering van banksaldi per 1 januari en per 31 december noodzakelijk is.

12. In het kader van het mobiliseren van risicodragend kapitaal voor startende innovatieve ondernemingen kunnen gespecialiseerde beleggingsfondsen participaties nemen in startende innovatieve ondernemingen. Voor de particulieren die participeren in fiscaal niet-transparante beleggingsfondsen zou dan de vermogensaanwasbelasting van toepassing zijn op de aandelen in het beleggingsfonds.

13. Loonheffing rentebestanddeel kapitaalsuitkering: In art. V wordt een inhoudingsplicht geïntroduceerd ter zake van uitkeringen uit bepaalde kapitaalverzekeringen. Deze uitkeringen kunnen ter zekerheid van hypothecaire geldleningen zijn verpand aan een geldverstrekker. Met de introductie van deze inhoudingsplicht dringt de Belastingdienst als het ware voor. Het tast de zekerheid van de pandhouder (bank) aan. Voor de NVB is een nadere toelichting nodig over wat de vergemakkelijking voor uitvoerders inhoudt, waar in de artikelsgewijze toelichting over gesproken wordt.

14. Overgangsregelingen

Deze consultatie bevat geen toelichting op de specifieke regels die nodig zullen zijn voor de overgang naar het stelsel van werkelijk rendement per 1 januari 2027. Wij denken dan bijvoorbeeld aan de regels voor startwaardering voor onroerende zaken, meegekochte rente, dividenduitkeringen die betrekking hebben op het voorgaande jaar.

De specifieke vragen in de consultatie

¹ Kosten die samenhangen met basisdienstverlening, transactiekosten, transactiebelastingen, transacties in vreemde valuta, het beheer van de effecten in de portefeuille, stemmen in de Algemene Vergadering van aandeelhouders, rente op kredieten, vermogensbeheer door de bank, beleggingsadvies.

Vraag 1. Algemeen

Wat vindt u van het voorstel in algemene zin?

NVB: Een box 3-heffing op basis van werkelijke rendement zal over het algemeen als rechtvaardig worden ervaren. Wij hebben twijfels over de houdbaarheid van het voorgestelde regime voor de vakantiewoning (eerste woning sparen en beleggen). Een forfait van 3.5% over de waarde van de vakantiewoning en waarbij eventuele rente over de hypotheek niet aftrekbaar is zal veelal hoger uitkomen dan het werkelijk behaalde rendement. Dat kan ertoe leiden dat belastingplichtigen de voorkeur geven aan het regime van de vermogenswinstbelasting. Als alternatief voor de forfaitaire heffing voor de vakantiewoning die hoofdzakelijk in eigen gebruik is zou gedacht kunnen worden aan de vermogenswinstbelasting zoals die geldt voor reguliere onroerende zaken met dien verstande dat het werkelijk rendement bij de vakantiewoning eigen gebruik nooit lager dan nihil kan zijn.

Vraag 2 Beleidsmatige afwegingen

a. Hoe staat u tegenover het voorgestelde systeem, dat een hybride karakter heeft en elementen van vermogensaanwas-, vermogenswinst-, en forfaitaire belasting omvat?

NVB: Zie onder 1. voor onze opmerkingen over de vakantiewoning eigen gebruik.

b. Hoe verhoudt dit zich tot alternatieven zoals een volledige vermogenswinst- of vermogensaanwasbelasting, of een vermogensbelasting?

NVB: Wij menen dat de gekozen route de juiste is omdat zowel de VAB als de VWB voor- en nadelen hebben en in de gekozen hybride variant de nadelen worden beperkt.

c. Wat vindt u van de keuze voor een vermogensaanwasbelasting als primaire regeling? Een juiste keuze vanuit een oogpunt van uitvoerbaarheid.

d. Welke overwegingen heeft u met betrekking tot de uitzondering voor de eerste woning in box 3 voor eigen gebruik, en welke voordelen en nadelen ziet u hierin?

NVB: Wij hebben twijfels over de houdbaarheid van het regime voor de vakantiewoning. Een forfait van 3.5% over de waarde van de vakantiewoning en waarbij eventuele rente over de hypotheek niet aftrekbaar is, zal veelal hoger uitkomen dan het werkelijk behaalde rendement. Dat kan ertoe leiden dat belastingplichtigen de voorkeur geven aan het regime van de vermogenswinstbelasting. Als alternatief voor de forfaitaire heffing voor de vakantiewoning die hoofdzakelijk in eigen gebruik is zou gedacht kunnen worden aan de vermogenswinstbelasting zoals die geldt voor reguliere onroerende zaken met dien verstande dat het werkelijk rendement bij de vakantiewoning eigen gebruik nooit lager dan nihil kan zijn.

e. Het forfait voor de eerste woning in box 3 omvat het gehele rendement inclusief kosten, waaronder financieringskosten. Wat vindt u hiervan?

NVB: In deze methodiek moet worden vastgesteld of een schuld wel of niet is toe te rekenen aan de vakantiewoning. Dat kan uitvoeringstechnisch lastig zijn. Indien de financieringskosten niet inbegrepen zijn, zal het forfait vermoedelijk hoger worden. Dan zou de regeling nog meer op gespannen voet komen met een heffing over werkelijk rendement. Als alternatief voor de forfaitaire heffing voor de vakantiewoning die hoofdzakelijk in eigen gebruik is zou gedacht kunnen worden aan de vermogenswinstbelasting zoals die geldt voor reguliere onroerende zaken met dien verstande dat het werkelijk rendement bij de vakantiewoning eigen gebruik na aftrek van financieringskosten nooit lager dan nihil kan zijn.

f. Hoe staat u tegenover de uitzondering voor aandelen van familiebedrijven en startups?

NVB: Die uitzondering vinden wij begrijpelijk.

g. Vindt u dat de gekozen forfaits resulteren in een evenredige belastingdruk over de verschillende vermogenscategorieën? Zo ja, waarom, en zo nee, waarom niet?

NVB: Zie 1 over de vakantiewoning eigen gebruik.

h. Wat is uw visie op het onderscheid tussen het belasten van eigen gebruik van een onroerende zaak onder het vermogenswinstregime (via een forfait) en het belasten van een verhuurde onroerende zaak (gebaseerd op werkelijke huurinkomsten minus kosten en het activeren van verbeteringen)?

NVB: Belastingheffing over het daadwerkelijk genoten rendement sluit beter aan bij het rechtsgevoel van de belastingplichtige dan een forfait. Zie verder onder 1.

Vraag 3 Gedragseffecten

a. Welke gedragseffecten verwacht u als gevolg van de hybride aard van het stelsel, met name met betrekking tot de uitzondering van vermogensaanwas op vastgoed, aandelen van familiebedrijven en startups? In welke mate verwacht u dat deze effecten zullen optreden?

NVB: Wij verwachten weinig gedragseffecten m.u.v. een mogelijke beweging om de vakantiewoning eigen gebruik buiten het forfait te houden.

b. In welke mate denkt u dat het stelsel mogelijkheden biedt voor belastingarbitrage, zowel binnen het hybride stelsel als in relatie tot box 2? Hoe verschilt dit volgens u van het huidige overbruggingsstelsel?

NVB: Wij verwachten discussies over het al dan niet kwalificeren van een woning als eerste woning sparen en beleggen. De belastingheffing over werkelijk rendement in box 3 zal een remmende werking hebben op de mate waarin vermogen wordt verplaatst naar box 2. Daarnaast is de tariefstructuur in box 2 in verhouding tot die van box 3 relevant voor de mate waarin individuele belastingplichtigen een voorkeur zullen hebben voor beleggen in box 2 of beleggen in box 3.

Vraag 4 Valutaresultaten behaald met banktegoeden

Voorgesteld wordt om alle voordelen die worden behaald met bezittingen en schulden in de heffing te betrekken. Bij banktegoeden in euro's bestaat het voordeel doorgaans alleen uit de ontvangen rente. Bij banktegoeden die worden aangehouden in vreemde valuta zal daarnaast sprake zijn van waardemutaties als gevolg van wisselende valutakoersen. Een valutaresultaat kan positief of negatief zijn. Voor de berekening van de valutaresultaten dienen alle stortingen en onttrekkingen van de bankrekening afzonderlijk te worden omgerekend in euro's tegen de valutakoers ten tijde van de betreffende storting of de onttrekking. Een dergelijke exercitie is complex, met name indien sprake is van veel transacties. Nederlandse financiële instellingen geven aan dat zij - naast de stand op 1 januari, 31 december en het bedrag aan rente - alleen het totaalbedrag van stortingen en onttrekkingen in een bepaald jaar kunnen renseigner. Vanuit praktisch oogpunt is in het conceptwetsvoorstel voorgesteld om valutaresultaten van banktegoeden die worden aangehouden in vreemde valuta buiten beschouwing te laten en enkel de ontvangen rente te belasten. De in vreemde valuta ontvangen rente kan bijvoorbeeld tegen een gemiddelde jaarkoers of koers per einde jaar worden omgerekend in euro's.

Wij vragen uw input ten aanzien van het dilemma tussen de zuivere benadering waarbij (positieve en negatieve) waardeontwikkelingen van banktegoeden wel in de heffing worden betrokken en de voorgestelde praktische benadering waarbij alleen de ontvangen rente is belast. Als u vindt dat waardeontwikkelingen in de heffing betrokken moeten worden, zou dat volgens u op basis van een vermogensaanwas- of vermogenswinstbelasting moeten?

NVB: Een solide box 3-heffing valt of staat met de uitvoerbaarheid. Dat de concessie op dit specifieke punt enige afbreuk doet aan het uitgangspunt van een heffing naar werkelijk rendement is een acceptabele consequentie. Wij vragen ons af of er een specifieke voorziening nodig is voor die gevallen waarin een belastingplichtige een deposito in vreemde valuta aanhoudt en tegelijkertijd het risico op een valutaverlies heeft afgedekt met een derivaat. Dan lijkt een heffing over de koerswinst op het derivaat niet juist.

Vraag 5 Aftrekbaarheid van rente van consumptieve schulden

In het huidige box 3-stelsel verlagen schulden de rendementsgrondslag op basis waarvan het forfaitaire inkomen wordt berekend. In box 3 vallen alle schulden van burgers die niet in box 1 (bijvoorbeeld voor de eigenwoning) of in box 2 (financiering van een aanmerkelijk belang) in de heffing worden betrokken. Niet vereist is dat sprake is van een causaal verband tussen de schuld en de

bezitting in box 3. Schulden voor consumptiedoelinden, zoals een auto of een vakantie, verlagen zodoende de rendementsgrondslag ondanks dat de auto doorgaans niet als bezitting is belast in box 3. In het huidige box 3-stelsel leidt een negatieve rendementsgrondslag (schulden zijn groter dan de bezittingen) niet tot een negatief inkomen. In het nieuwe box 3-stelsel is de rente van schulden aftrekbaar van het inkomen uit bezittingen en schulden. Ook hierbij is niet vereist dat de schulden waarvan de rente aftrekbaar is, moet zijn aangewend voor de aanschaf van een bezitting die in box 3 is belast. De rente van een lening voor bijvoorbeeld een vakantie is zodoende aftrekbaar. Nieuw is dat het inkomen uit box 3 wel negatief kan zijn als de (rente)kosten en negatieve waardemutaties groter zijn dan de inkomsten en positieve waardemutaties van bezittingen in een bepaald jaar.

Dit roept de vraag op of de aftrekbaarheid van rente van consumptieve schulden beperkt moet worden in het nieuwe stelsel. Wat vindt u hiervan?

NVB: Een dergelijk onderscheid zal tot discussies kunnen leiden tussen belastingplichtigen en Belastingdienst. Het is daarnaast onmogelijk voor de ketenpartners om het onderscheid te maken tussen relevante leningen in box 3 en uitgesloten leningen in box 3. Om de wetgeving uitvoerbaar en handhaafbaar te houden, zal de consequentie zijn dat de box 3-heffing op dit punt grof werkt. Denkbaar is het hanteren van een maximum aan consumptief krediet waarboven de rente niet aftrekbaar is.

Vraag 6 Onroerende zaken

a. Om onder het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen te vallen, moet sprake zijn van hoofdzakelijk eigen gebruik van de (vakantie)woning. Dit is 70%. Onder het voorstel wordt dit bepaald door weken en dagen te tellen. Een andere mogelijkheid zou zijn om bijvoorbeeld uit te gaan van een maximale huuropbrengst in verhouding tot de WOZ-waarde om zeker te stellen dat de woning vooral voor eigen gebruik is. Wij vernemen graag van u, hoe u denkt dat het zeker stellen dat er sprake is van hoofdzakelijk gebruik bij de eerste woning sparen en beleggen het beste te bepalen is.

NVB: Zoals hiervoor is aangegeven lijkt de voorgestane afwijkende fiscale behandeling van de eerste woning sparen en beleggen problematisch. Als toch wordt vastgehouden aan deze forfaitaire benadering dan lijkt het voor de uitvoerbaarheid en controleerbaarheid beter om aan te knopen bij de huuropbrengst.

b. In het voorgestelde ontwerp kan voor wat betreft onroerende zaken één woning (per huishouden) onder het forfait eerste woning sparen en beleggen vallen. Wanneer deze niet meer voldoet aan het criterium 'hoofdzakelijk voor eigen gebruik', maar bijvoorbeeld het gehele jaar wordt verhuurd, wordt de woning verplaatst naar een vermogenswinstregime voor onroerende zaken. Om arbitrage te voorkomen en het voor de belastingplichtige en Belastingdienst eenvoudig te houden, wordt voorgesteld dat de woning daarna niet meer terug kan naar het regime van het forfait voor de eerste woning sparen en beleggen. Ook niet wanneer deze daarna weer voor hoofdzakelijk eigen gebruik wordt gebruikt. Wij vragen uw input ten aanzien van dit voorstel, waar een afweging gemaakt moet worden tussen het voorkomen van arbitrage en uitvoerbaarheid én de feiten en omstandigheden die zich bij belastingplichtigen kunnen voordoen.

Zie onder 1.

Vraag 7 Afbakening startende innovatieve onderneming

Voorgesteld wordt om de waardemutaties van aandelen in startende innovatieve ondernemingen (startups en scale-ups) niet jaarlijks in de heffing te betrekken maar gecumuleerd bij verkoop (vermogenswinstbelasting). Voor de afbakening is het nodig om een definitie op te stellen. Voor zowel burgers die gebruik maken van de regeling als de Belastingdienst in het kader van de controle en handhaving is het van belang dat de voorwaarden voor toepassing van de regeling objectief kunnen worden bepaald. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de leeftijd en omvang van de onderneming, het aantal werknemers, de niet-verhandelbaarheid van de aandelen op een gereguleerde markt, enzovoort. Het hanteren van algemene begrippen of open normen zoals

'innovatief' of 'risicovolle investeringen' kan leiden tot onzekerheid over het kunnen toepassen van de regeling en tot discussies tussen burgers en de inspecteur over de interpretatie van deze begrippen.

Wij vernemen graag van u welke objectief bepaalde elementen u geschikt en wenselijk acht om de aandelen in startende innovatieve ondernemingen af te bakenen.

NVB: over de concrete invulling hebben wij geen mening. Wij kunnen ons wel voorstellen dat het voor de uitvoerbaarheid in de praktijk noodzakelijk is dat de betreffende ondernemingen een verklaring van de belastingdienst ontvangen waarin de status wordt bevestigd en waarin is aangegeven voor welke periode die verklaring gelding is. Daarnaast lijkt het EU-recht ertoe te dwingen dat de regeling voor aandelen in startende innovatieve ondernemingen niet beperkt kan worden tot uitsluitend Nederlandse ondernemingen maar dat ook Nederlandse aandeelhouders van buitenlandse innovatieve ondernemingen aanspraak kunnen maken op de regeling.
